

گزارش

رد صلاحیت نمایندگان منتقد دولت کویت

■ **شرق:** در ادامه فشارهای سیاسی به اپوزیسیون، وزارت کشور کویت ۱۴ نامزد انتخابات پارلمانی این کشور را رد صلاحیت کرد. در این شرایط به نظر می‌رسد با گذشت چند ماه از آغاز اعتراضاتی که منجر به برکناری سقوط دولت و انحلال پارلمان کویت شد، هنوز این کشور کوچک و ثروتمند حاشیه خلیج‌فارس از بن بست اختلافات سیاسی خارج نشده‌است. به گزارش ایلمنا کمیته بررسی درخواست نامزدهای انتخاباتی، این نمایندگان را به علت نداشتن شرایط قانونی رد صلاحیت کرد. از میان رد صلاحیت‌شدگان «محمد الجویل» از فعالان سیاسی کویت تهدید کرد مساله رد صلاحیتش را در دادگاه‌های بین‌المللی پیگیری می‌کند. (عبدالحمید دشتی» دیگر نمایندهای است که رد صلاحیت شده‌است او که به حمایت از نظام سوریه معروف است، در پی اعتراضات مردمی بحرین و سر کوب آن، علیه دولت و پادشاه بحرین به دادگاه لاهه شکایت کرد. دشتی در نخستین واکنش به رد صلاحیتش گفت: ایمن مساله را در دادگاه‌های کویت پیگیری می‌کند. نمایندگانی که در فهرست‌سیاه رد صلاحیت‌شدگان هستند از منتقدان دولت به شمار می‌روند. این اقدام وزارت کشور کویت در حالی صورت می‌گیرد که حدود دو ماه پیش ده‌ها شهروند کویتی به همراه برخی از اعضای اپوزیسیون به ساختمان پارلمان این کشور هجوم بردند و خواستار استعفای شیخ ناصرالمحمد الصباح، نخست‌وزیر این کشور شدند. اشغال پارلمان با حمله پلیس به تظاهرات‌کنندگان به خشونت کشیده شد و بنابر گزارش‌ها پنج نفر مجروح شدند. «صباح الاحمد جابر الصباح» امیر کویت در پی این حمله، پارلمان این کشور را منحل کرد، با این‌حال چند روز پس از حمله به پارلمان نخست‌وزیر و اعضای کابیناهش استعفا دادند. به نظر می‌رسد، اقدام به رد صلاحیت نمایندگان منتقد دولت در شرایط کنونی کشورهای عربی برای جلوگیری از شکل‌گیری اپوزیسیون قدرتمند و پارلمان کویت و به تبع آن جلوگیری از شکل‌گیری اعتراضات در سطح کویت باشد. در حالی که قرار است انتخابات پارلمانی کویت در ماه فوریه برگزار شود، بدون شک این اقدام بر آتش اختلافات درونی سیاستمداران این کشور دامن خواهد زد. کویت در میان شیخ‌نشین‌های حاشیه خلیج‌فارس تنها کشوری است که از ابتدای استقلالش در سال ۱۹۶۳ دارای پارلمان است و در آن انتخابات برگزار می‌شود.

ادامه از صفحه اول

دموکراسی گام‌به‌گام

حزب عدالت و توسعه به رهبری رجب طیب اردوغان در مدتی که قدرت را در ترکیه به دست داشته توانسته با حرکت در مسیر قانون اساسی و بر اساس معیارهای کپنهاگ اصلاحات بنیادینی در ترکیه انجام دهنده؛ اصلاحاتی که اینک به نقطه‌ای رسیده که برای اولین بار در تاریخ خاورمیانه رئیس ستاد مشترک ارتش را محاکمه می‌کند و برای ابد به زندان می‌اندازد. باید توجه داشت که این مساله در خاورمیانه‌ای رخ می‌دهد که تاکنون هیچ‌کس نتوانسته نظامیان را محاکمه کند البته واقعیت این است که اقدام اخیر دادگاه، در راستای دستگیری افراد وابسته به «شبه‌ک که ارگه کن» بود که قصد داشتند علیه دولت کودتا کنند. پیش از این ترکیه را یک دولت پادگانی در سایه اداره می‌کرد اما حزب عدالت و توسعه، ترکیه را به سمت دموکراتیزاسیون می‌برد و این روند مدلی برای سایر کشورهای خاورمیانه خواهد بود اما نکته مهم این است که این روند، روندی بسیار طولانی است و زمان زیادی باقی مانده که به صورت کامل طی شود. ارتش ترکیه هنوز بسیار قدرتمند است زیرا ژنرال‌های ارتش ترکیه به دلیل عضویت ترکیه در ناتو، معاونان فرمانده این سازمان هستند و ناتو یکی از تکیه‌گاه‌های قدرتمند ارتش است. ایالات متحده به عنوان یکی از مهم‌ترین حامیان ژنرال‌های ارتش ترکیه هنوز در پایگاه نظامی «اینچلیک» حضور دارد و نکته مهم‌تر اینکه درگیری با پ.ک.ک هنوز ادامه دارد و این مساله اختیارات زیادی به ارتش می‌دهد مثل محومه پارلمان که به ارتش اجازه می‌دهد نیروهای مخالف را در عراق بمباران کند. روند ناتمام دموکراسی در ترکیه و تلاش‌های حزب عدالت و توسعه در این مسیر، تمرینی برای دموکراسی در این کشور است و باید پذیرفت که دولت اسامگرایی ترکیه با مجموعه اصلاحاتش پا در راه غیرقابل برگشتی گذاشته‌است.

■*کارشناس مسایل ترکیه

در این روز

۱۲ ژانویه ۱۹۳۲

نخستین زن سنای آمریکا

■ **هاتی**، دایلیو.کاراوی به‌عنوان نخستین زن سنای ایالات متحده انتخاب شد. او در انتخابات این سال از سوی مردم آرکانزاس انتخاب شد و به این ترتیب نام خود را در تاریخ سنای ایالات متحده جاودانه کرد. کاراوی در رشته حقوق به ادامه تحصیل پرداخت. او پس از فراغت از تحصیل خانه‌ای تاسیس کرد که کودکان بی‌سرپرست را در آنجا نگهداری می‌کرد. شوهر او به اسم تادئوس کاراوی در سال ۱۹۱۲ وارد سنا شد و او به عالم سیاست بیش از پیش نزدیک شد. او هم‌زمان با ورود شوهرش به سنا تلاش بسیاری کرد تا حق رای برای زنان بگیرد و در نهایت او در سال ۱۹۲۳ با حمایت دموکرات‌ها وارد عرصه انتخابات شد و توانست نام خود را به‌عنوان اولین زن سنای ایالات متحده ثبت کند.

تاوان کودتا

- رییس پیشین دولت نظامی ترکیه به حبس ابد محکوم شد**

شرق: «حبس ابد بدون امکان عفو»؛ این حکمی است که علیه ژنرال‌های ترکیه که در ۱۲ سپتامبر ۱۹۸۰ علیه دولت «سلیمان دمیرل» کودتا کرده و دولت او را ساقط کردند، صادر شده‌است. پذیرفتن چنین اتهامی و رای اینچنینی برای نخستین بار است که در ترکیه مدرن که به عصر کودتاها در ترکیه شهرت داشته، علیه کودتاچیان صادر شده‌است. به نوشته تودیز زمان، رییس شعبه ۱۲ دادگاه عالی جمهوری می‌گوید: «با وصول شکایات کسسانی که در دوران کودتا مورد آزار و اذیت یا شکنجه نظامیان قرار گرفته بودند، پرونده‌ای علیه این کودتا شکل گرفت و سال‌ها در این خصوص تحقیق شد.» براساس رای این دادگاه «کنعان اورن»، رییس پیشین ستاد ارتش ترکیه و ژنرال «تحسین شاهین کایا» به حبس ابد محکوم شدند.همچنین ژنرال تحسین شاهین کایا نه‌تنها به دلیل نقض حقوق بشر، بلکه به خاطر خرید جنگنده‌های اف-۱۶ و تحصیل مال غیرمشروع هم تحت تعقیب بوده‌است. «ساجیت کایاسو»، دادستان سابق دادگاه عالی جمهوری ترکیه می‌گوید: «در سال ۲۰۰۰ زمانی که درخصوص نقش ژنرال کنعان اورن تحقیق می‌کردم، حکم اخراجم صادر شد و مادام‌العمر از کار بیکار شدم.» او می‌افزاید: «در تحقیقاتم متوجه شده بودم که ژنرال اورن رهبری این گروه کودتاجی را بر عهده داشته‌است.» در این راستا، رییس شعبه دوازدهم این دادگاه درخصوص رای صادره می‌گوید که پذیرفتن این حکم از سوی دادگاه نتیجه تحقیقاتی چندین ساله است که دادگاه را به این رای مجاب کرد. کودتای دهه ۸۰ که به ۹ سال حکومت مطلق ارتش‌ها و نفوذ آنها حتی بعد از کنار کشیدن از حکومت منجر شد، یکی از خونین‌ترین کودتا‌های ثبت شده در تاریخ جهان است. براساس گزارشی ۶۵۰هزار نفر در این یک دهه دستگیر، یک‌میلیون و ۶۸۲هزار پرونده تشکیل شده و ۲۳۰هزار بازجویی ثبت شد. در ادامه این گزارش که به‌تازگی منتشر شده‌است، آمده که طی این دوران ۵۱۷ نفر کشته و هفت‌هزار نفر روانه زندان شدند. همچنین در این گزارش به اعدام ۵۰ مخالف حکومت ارتش‌ها اشاره شده و گفته شده ۲۹۹ نفر در اثر شکنجه ارتش‌ها کشته شدند. ژنرال «ویمت کارداش»، قاضی بازتنسسته دادگاه نظامی ترکیه پس از رای صادر شده علیه کودتاچیان سال ۱۹۸۰ می‌گوید: «در سال ۲۰۱۰ و با برگزاری رفراندوم فرصتی پیش آمد تا درخصوص سال‌های تاریک کودتا نوری تابانده شود.» در ۱۲ سپتامبر سال ۲۰۱۰ دولت رجب طیب اردوغان در سالگرد کودتای ارتش‌ها رفراندومی برگزار کرد که با رای مثبت مردم، مصونیت قضایی ارتش‌ها لغو شد و شکایت‌های گوناگونی علیه ارتش‌ها اقامه شد. کارداش در خصوص سال‌های حکمرانی ارتش‌ها می‌افزاید: «مخالف‌ها، جمله خودم، برای حکم صادر کردن درخصوص نقض حقوق‌بشر ارتش‌ها با محدودیت‌های بسیاری مواجه بودیم.» کارداش و کایاسو هر دو اعتقاد دارند تمامی کسانی که در این کودتا نقش داشته‌اند، باید به سرعت حکم‌شان صادر شود. آنها می‌گویند که تمامی

اتهام‌ها علیه آنها اثبات شده‌است و مدارک آن هم موجود است و دادگاه عالی جمهوری نباید بیش از این تعلل بورزد. تاکنون صدها افسر و ژنرال ارتش ترکیه به دلیل کودتا علیه دولت سلیمان دمیرل در سال ۱۹۸۰ در زندان به سر می‌برند. پذیرش حکم این دو از سوی دادگاه، ارتش‌ها را بیش از پیش تحت فشار خواهد گذاشت. ژنرال ایشیک کوشائر، فرمانده کل ارتش ترکیه و برخی از همقطاران او چهار ماه قبل از سمت خود استعفا دادند. همچنین ژنرال بیلگین بالالی به اتهام تلاش برای کودتا در سال ۲۰۰۳ هم در زندان به سر می‌برد. به‌تازگی نیز دو نفر از ژنرال‌های ترکیه به اتهام رانندازی سایت علیه دولت اردوغان راهی زندان شده‌اند.

یک وصیت؛ سه کودتا

آتاتورک در وصیتنامه‌ای به ارتش‌ی‌ها گفته بود: «هر زمان اوضاع کشور را آشفته دیدید و ارکان آن را فاسد تشخیص دادید، فوراً کودتا کنید و زمام امور را در دست بگیرید و پس از برگرداندن اوضاع به حالت عادی یک دولت غیرنظامی سر کار بیاورید و خود از حکومت کنار بکشید.» این وصیت آتاتورک سبب‌ساز این شد که ارتش ترکیه به زعم خود ارکان حکومت را فاسد تشخیص دهد و دست به کودتا بزند. نظامیان ترک مدعی هستند که در ۱۲ سپتامبر ۱۹۸۰ به این نتیجه رسیدند که باید به وصیت آتاتورک جامه عمل بپوشانند. کودتای سپتامبر ۱۹۸۰ به دستور فرمانده ارتش وقت ترکیه به وقوع پیوست. این کودتا بعد از کودتای ۲۷ می، ۱۹۶۰ و کودتای سفید ۱۲ مارس ۱۹۷۱ سومین مداخله آشکاری بود که باعث شد نظامیان مسلح در جمهوری ترکیه قدرت را در دست گیرند. با انجام این کودتا حکومتی که سلیمان دمیرل نخست‌وزیرش بود از قدرت برکنار، مجلس کبیر ملی ترکیه منحل و قانون اساسی ۱۹۶۱ که پس از وقایع ۱۹۷۰ تغییر یافته بود به تملیت کنار گذاشته شده و یک دوره نظامی دیگر آغاز شد. این دوران نزدیک به ۹ سال به طول انجامید. پس از ۱۲ سپتامبر ۱۹۸۰ احزاب منحل و رهبران آن بازداشت و محاکمه شدند. در این اوضاع ادامه فعالیت احزاب با مشکلی تاریخی مواجه شد و موانع عمده جدیدی در برابر دموکراتیزه شدن سیاست پدیدار و نیز رویه‌های دموکراتیک زبرور شد و ژنرال کنعان اورن ریاست دولت را برعهده گرفت.

تمدید مهلت تحویل سیف

■**بی‌بی‌سی:** دادگاه لاهه، مهلت لبیی برای ارایه اطلاعات درباره سلامتی و وضعیت سیفا‌الاسلام قذافی را تا ۱۳اروز دیگر تمدید کرد.
پسر قذافی دو ماه پیش در حالی دستگیر شد که می‌خواست به خارج فرار کنداین دادگاه می‌تواند در صورتی که از وضعیت سلامت قذافی اطلاعی نگیرد، پرونده را به شورای امنیت سازمان ملل متحد راجع دهد.

پلیس مذهبی باعث بیماری روانی است

■**ایسنا:**برادرزاده پادشاه عربستان پلیس مذهبی را که «هیات امر به معروف» نامیدی می‌شود، به انحراف از وظیفه اصلی خود متهم کرد.
شاهزاده بسمه بنت سعود گفت: پلیس مذهبی سعودی با تبلیغ افکار نادرست، تأثیرهای بسیار بدی را بر ذهن مردم گذاشته و موجب شیوع بیماری‌های روانی مانند افراطی گری شده است.

دور

اعتصاب در نیجریه ادامه دارد

■**بی‌بی‌سی:** در نیجریه، اعتصاب عمومی در اعتراض به حذف یارانه سوخت برای سومین روز متوالی ادامه دارد. دولت به کارکنان بخش عمومی که هسته اصلی اعتصاب‌کنندگان هستند، هشدار داده در صورتی که دست از اعتصاب برندارند، پولی به آنها پرداخت نخواهد شد. اعتصاب اخیر باعث افزایش فشار به گودلاک جاناتان، رییس‌جمهوری نیجریه شده‌است. برخی از سیاستمداران، از رییس‌جمهوری خواسته‌اند تا در مورد حذف یارانه سوخت تجدید نظر کند.

ابهام‌زدایی

از سقوط هواپیمای رییس‌جمهوری

■**یورونیوز:** بررسی‌های جدید نشان می‌دهد موشکی که هواپیمای رییس‌جمهوری رواندا را در سال ۱۹۹۴ هدف قرار داد، از یک پادگان نظامی شلیک شده بود که در اختیار شماری از طرفداران خود او بود و نه شورشیان توتسی. به این ترتیب بسیاری از طرفداران پل کاگامه، رییس‌جمهوری کنونی رواندا که به دست داشتن در این توطئه متهم شده بودند، از این اتهام تبرئه می‌شوند. شماری از ختمه پرواز که در این حادثه کشته شدند، فرانسوی بودند به همین دلیل دادگاهی فرانسوی این موضوع را بررسی کرد.

میشل اوباما نمی‌خواست به کاخ سفید برود

■ **ایسنا:** براساس مطالب عنوان شده در یک کتاب تازه‌چاپ‌شده، میشل اوباما، همسر باراک اوباما پس از پیروزی همسرش در انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۰۸ خواهان ماندن در شیکاگو بوده و تمایلی برای زندگی در کاخ سفید نداشته‌است. در کتاب جدید «اوباماها» که خبرنگار روزنامه نیویورک‌تایمز آن را به رشته تحریر در آورده، ادعا شده بانوی اول آمریکا پس از پیروزی همسرش احساس ترس و تنهایی می‌کرده و درخصوص زندگی خود پس از ورود به واشنگتن و کاخ سفید دلپرو داشته‌است. این کتاب از اختلافات داخلی خانواده اوباما پس از پیروزی وی در انتخابات ریاست‌جمهوری پرده برداشته‌است.

اسراییل به اقلیت علوی طرفدار اسد پناهندگی می‌دهد

■ **رویترز:** اسراییل اعلام کرده‌است در صورتی که بشار اسد سقوط کند، این کشور آماده‌است فراری‌های اقلیت دینی علوی سوریه را در خاک خود اسکان دهد. فرمانده کل ارتش اسراییل، ژنرال بنی گانتس، به یک کمیته پارلمانی این کشور گفته‌است آن هنگامی که دولت اسد سقوط کند، انتظار می‌رود فرقه اقلیت علوی حاکم بر سوریه تحت فشار و پیگرد قرار گیرد، بنابراین ما خود را برای پذیرش فراریان علوی در بلندی‌های جولان آماده می‌کنیم.

نزدیک

تشدید اختلافات دولت و ارتش پاکستان

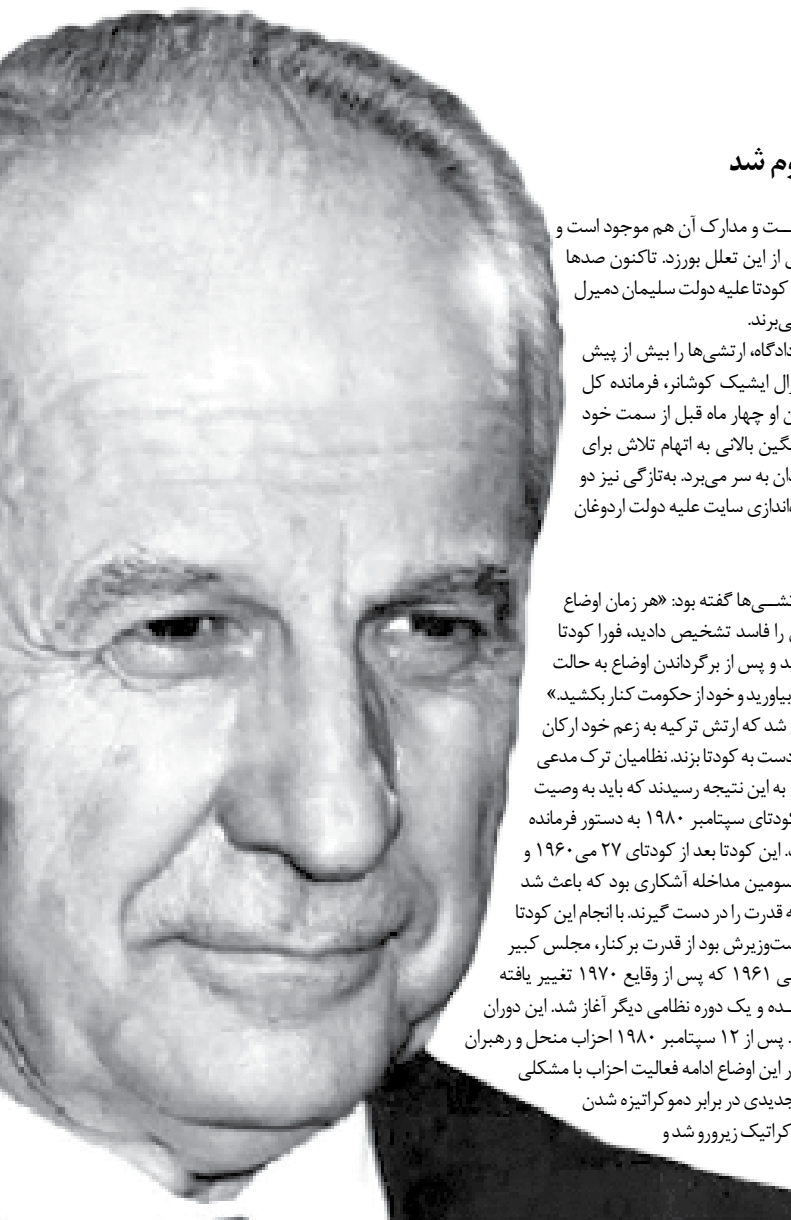
■**بی‌بی‌سی:** یوسف‌رضا گیلائی، نخست‌وزیر پاکستان، نعیم خالد لودی، معاون وزیر دفاع این کشور را به اتهام «تخلف جدی» از کار برکنار کرد. ایسن اقدام پس از آن صورت گرفت که گیلائی، فرمانده ارتش و رییس سرویس اطلاعاتی پاکستان را متهم کرده بود که برخلاف قانون اساسی رفتار کرده و به نحوه عمل دادگاه عالی این کشور اعمال نفوذ کرده‌اند، اما ارتش در بیانیه‌ای ضمن رد این اتهامات نسبت به عواقب آن هشدار داده بود.

بزرگ‌ترین عملیات نظامی افغانستان

■**بی‌بی‌سی:** وزارت دفاع افغانستان می‌گوید که ارتش این کشور در حال آماده شدن برای اجرای یک عملیات بزرگ نظامی در افغانستان است. قرار است این عملیات تا دو ماه دیگر آغاز شود و کل مسوولیت رهبری و تنظیم این عملیات بر عهده نیروهای افغان خواهد بود. وزارت دفاع افغانستان در مورد هدف این عملیات و منطقه مشخصی که تحت پوشش این عملیات خواهد بود، جزئیاتی ارایه نکرده‌است. با این حال، سخنگوی وزارت دفاع گفت که انتظار می‌رود این عملیات تا ۱۸ ماه ادامه داشته‌باشد.

۷ سال ریاست‌جمهوری کل

■ **ایلمنا:** کمیسیون فرعی قانون اساسی مجلس ترکیه با الحاقی ماده‌ای به قانون انتخابات این کشور پس از هفته‌ها به بحث داخلی در این کشور پایان داد. پیش از این روسای‌جمهوری ترکیه با آرای نمایندگان مجلس برای یک دوره هفت ساله نمایندگانش انتخاب می‌شوند و یک فرد حداکثر دوبار می‌تواند به این سمت انتخاب شود. بااین اصلاحیه دوره ریاست‌جمهوری «عبدالله گل» هفت سال شد و او نمی‌تواند یکبار دیگر نامزد کسب این سمت شود.

پیروزی او «پیروزی آزادی» است. او به هاداران خود قول داد در صورتی که به پیروزی برسد، سربازان آمریکایی را به کشور بازگرداند. این نامزد جمهوری‌خواه گفت که لشکرکشی آمریکا به افغانستان و عراق سبب نشده که امنیت آمریکا بیشتر شود. او در عین حال از هزینه‌های

ایالت را بهبود ببخشد. رامنئ زمانی که در سال ۲۰۰۸، به‌عنوان یک تاجر و مدیر موفق وارد کارزار انتخابات شد، می‌گفت قصد دارد با برنامه‌های مدیریتی جدید، اقتصاد آمریکا را ترمیم کند. ولی مشکل حزب جمهوری‌خواه این بود که میت رامنئ در کل خاک آمریکا چهره‌ای چندان شناخته‌شده نداشت. شاید همین موضوع باعث شد سرنان حزب جمهوری‌خواه در نهایت تصمیم بگیرند که جان مک کین را به عنوان کاندیدای مبارزه با باراک اوباما معرفی کنند. او

ویلارد میت رامنئ (متولد۱۹۴۷)، از سال ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۶ فرماندار ایالت ماساچوست بود. او در سال ۲۰۰۸ هاند کاندیدای ریاست‌جمهوری شد که البته در نهایت مورد اقبال واقع نشد و سرانجام جان مک کین کاندیدای حزب جمهوری‌خواه شد. او در سال ۲۰۰۲ در انتخابات فرمانداری در ماساچوست پیروز شد ولی در سال ۲۰۰۶ دیگر کاندیدای این پست نشد. او در دوران فرمانداری از برخی هزینه‌ها کاست و قیمت برخی خدمات را افزایش داد و توانست از این طریق وضعیت اقتصادی

تعليق در برابر غذا

شرق: سخنگوی وزارت خارجه کره‌شمالی در بیانیه‌ای اعلام کرده است که اگر ایالات متحده میزان کمک‌های غذایی خود به پیونگ‌یانگ را افزایش دهد، کره‌شمالی پیشنهاد تعلیق برنامه غنی‌سازی اورانیوم را بررسی خواهد کرد. به گزارش خبرگزاری فرانسه، بنا بر سخنان سخنگوی وزارت خارجه کره‌شمالی، پیش از درگذشت «کیم جونگ ایل» رهبر سابق این کشور، ایالات متحده پیشنهاد کرده بود تا در ازای تعلیق برنامه غنی‌سازی اورانیوم به این کشور کمک‌های غذایی ارایه دهد و تحریم‌های اعمال شده علیه پیونگ‌یانگ را لغو می‌کند.

سخنگوی وزارت خارجه کره می‌گوید: ما صبر می‌کنیم تا ببینیم آیا ایالات متحده واقعا قصد اعتمادسازی دارد یا نه. او در ادامه افزود: کاخ‌سفید همچنین قول داده بود اگر پیونگ‌یانگ اقداماتی در راستای جلب اعتماد از جمله تعلیق فعالیت‌های غنی‌سازی اورانیوم انجام دهد، تحریم‌های اعمال شده علیه این کشور را به طور موقت لغو کند. سخنگوی کره‌شمالی می‌گوید: ولشتگتن پس از مرگ رهبر کره تغییراتی در برنامه ارسال احتمالی کمک‌های غذایی اعمال کرد و نیروهای دشمن شایعاتی منتشر کرده‌اند مبنی بر اینکه کره‌شمالی پس از مرگ رهبرش دست خود را برای گرفتن کمک‌های غذایی به سوی ایالات متحده دراز کرده‌است که

اسما اسد، همسر رییس‌جمهوری سوریه و دو فرزندش در تظاهرات طرفداران اسد در دمشق شرکت کرد. عکس: Reuters